

Functionalisme en Anomaal Monisme

Marc van Zee

Dit essay is informatief¹. Het heeft tot doel de lezer ervan te overtuigen dat een materialistische theorie van de geest niet mogelijk is, na aanleiding van het artikel “Information and Representation” door Jerry Fodor². Het essay begint met een analyse van het “verschrikkelijke probleem” met informatie gebaseerde semantiek dat hij schetst in zijn artikel, gevolgd door de functionalistisch oplossing die Fodor biedt. Deze oplossing blijkt vragen op te roepen, daarom wordt het anomaal monisme van Davidson gebruikt als aanvulling.

Informatie gebaseerde semantiek

Om het “verschrikkelijke probleem” van Fodor te kunnen begrijpen, dienen we zijn artikel eerst goed te analyseren. Het artikel begint met vier aannames. Deze aannames zijn belangrijk om te vermelden, omdat ze later terugkomen.

Ten eerste neemt Fodor aan dat informatie gebaseerde semantiek beschreven kan worden als een poging om semantische relaties te naturaliseren. Informatie gebaseerde semantische theorieën (Fodor noemt ze IBSTs, en ik zal dat vanaf nu ook doen) hebben tot doel om semantische of intentionele uitspraken te vervangen met natuurwetenschappelijke.

Ten tweede neemt hij aan dat mentale representaties het gepaste domein zijn voor IBSTs. Alhoewel mentale representaties de symbolen zijn die IBSTs proberen te naturaliseren, dit is geen axioma is voor Fodor zijn theorie; maar het is wel een aanname die ik de rest van mijn essay volg. Dus wanneer ik het over symbolen heb, dan heb ik het over mentale representaties.

Ten derde neemt Fodor aan dat het de belangrijkste intensionele eigenschap van een symbool is om

informatie over te dragen. Hij geeft hier enkele voorbeelden voor: rook draagt de informatie van vuur; de ringen van een boom dragen de informatie van zijn leeftijd; de uitspraak “dat is een molen” draagt de informatie dat er een molen is, enzovoorts.

Tenslotte kan aangenomen worden dat IBSTs “het overdragen van informatie” naturaliseren aan de hand van causale co-variantie tussen het symbool en het ding wat gesymboliseerd wordt. Met andere woorden: IBSTs nemen aan dat de belangrijkste, intensionele eigenschap (namelijk het overdragen van informatie) van een symbool te naturaliseren is door te kijken naar causaliteit.

Het verschrikkelijk probleem met IBSTs

Fodor is van mening dat IBSTs, gebruikmakende van de aannames, geen goed verhaal geven over het naturaliseren van de semantiek. Het is volgens hem namelijk niet altijd duidelijk hoe, of zelfs wanneer, de relatie tussen een symbool en waar het voor staat te reduceren is tot de relatie tussen een symbool en waar het informatie over draagt. Met andere woorden, de betekenis van een symbool ligt niet altijd compleet in de informatie die overgedragen wordt.

Dit maakt hij met een kort voorbeeld duidelijk: wanneer “betekent” de betekenis “draagt informatie over” heeft in “‘rook’ betekent rook” en “rook betekent vuur”, dan volgt uit de transitiviteit van *draagt informatie over* dat “rook” de betekenis vuur heeft. Maar dit klopt natuurlijk niet, “rook” heeft immer de betekenis *rook*. Wat er volgens Fodor fout gaat is dat “rook” in dit geval niet de *informatie draagt over* rook, maar het *representeert* rook – *representeren* is niet transitief.

Als oplossing voor dit probleem stelt Fodor voor om symbolen die een waarheid uitdrukken op te delen in twee categorieën. Ten eerste kunnen we symbolen met een geassocieerde extensie beschouwen, en een manier om dan ware uitspraak te doen is door een token van dit symbool toe te passen op iets in zijn extensie. Stel iemand loopt door Gouda en ziet een molen. Deze persoon kan dan zeggen: “Mijn hemel, wat een prachtige molen!”. Nu is de “molen”-token direct toepasbaar op de molen in de extensie van het de molen-soort. Het gebruik van symbolen die zulke waarheid genereren noemt Fodor “labellen” (en door gebrek aan een andere vertaling dan *etiketteren* zal ik deze Engelse term ook blijven gebruiken).

Maar stel nu een andere manier voor waarop “molen” gebruikt kan worden om een waarheid te beschrijven. Iemand kan bijvoorbeeld zeggen: “Een molen heeft vier wieken”; in dit geval is het niet mogelijk om een “molen”-token toe te passen op iets de extensie van zijn soort. In deze expressie gaat het namelijk niet over een specifieke molen; de term *representeert* de extensie die *geassocieerd* wordt met het soort. Niets wordt dus een molen genoemd; er is geen molen waarvan je zegt dat het er een is.

Het is aan de hand van dit onderscheid dat Fodor zijn “verschrikkelijke probleem” voor IBSTs introduceert; er is in IBSTs geen correcte, of erger nog, helemaal geen, uitleg voor de symbolen die gebruikt worden om iets te representeren, dus is het totaal niet aannemelijk dat representerende symbolen genaturaliseerd kunnen worden; het is namelijk niet duidelijk waar tokens van representerende symbolen door veroorzaakt worden. Volgens IBSTs dragen symbolen informatie over de dingen die het ontstaan van hun tokens veroorzaken, maar de representerende tokens worden niet veroorzaakt door dingen in de extensie van hun soort. Het is dus niet duidelijk *waar* ze nou precies informatie over dragen.

Waarom is dit nu zo’n verschrikkelijk probleem? Omdat het denken voornamelijk in representaties van symbolen gaat, en niet in gelabelde symbolen. Natuurlijk, iemand kan zonder twijfel een gedachte hebben over een molen terwijl hij ernaast staat, en daarmee is het dus de molen waar de token op toegepast kan worden. Maar welke molen veroorzaakte “molen” in “molens hebben vier wieken”? Antwoord: geen. Dus IBSTs geven ons blijkbaar op zijn best een naturalistische theorie over representatie in perceptie (het labellen), maar geen theorie over representatie in gedachten.

Het disjunctie probleem

De vraag die Fodor vervolgens probeert te beantwoorden is: hoe kunnen we de betekenis van *molen* nu definiëren aan de hand van deze twee categorieën? Ik zal nu proberen uit te leggen hoe hij dit doet. Laten we de representerende voorkomens van “molen” T-molens noemen. Nu kunnen we stellen dat een “molen”-token twee oorzaken kan hebben: de labellende voorkomens, die in dit geval molen-veroorzaakt zijn, en de representerende voorkomens, die T-veroorzaakt zijn. Het probleem is dan: waarom betekent “molen” niet *molen-of-T* maar *molen*? Dit token kan namelijk beide voorkomens als oorzaak hebben, dus is er geen reden om aan te nemen waarom de betekenis van “molen” *molen* is.

Om dit te beantwoorden kunnen we een analogie trekken tussen “het disjunctie probleem”, een probleem dat gaat over het afhandelen van *fouten* in IBSTs. Laten we aannemen dat een ware toepassing van “molen” veroorzaakt wordt door molens, en laten we ons daarbij de situatie voorstellen dat iemand door Gouda loopt en een *windmolen* ziet, maar hem verward met een *molen*, waardoor de “molen”-token veroorzaakt wordt door een *windmolen*. Dit wil dus zeggen dat wanneer ik, onder bepaalde omstandigheden, een windmolen voor een molen aanzie, deze windmolen ook een “molen”-token veroorzaakt. Uitgaande van “overdragen van informatie” draagt de “molen”-token informatie die *ofwel* veroorzaakt wordt door een molen, *ofwel* door een windmolen. Conclusie: “molen” betekent niet *molen* maar *molen-of-windmolen-onder-omstandigheden*, en labellende “molen”-tokens veroorzaakt door een windmolen zijn waar.

We kunnen het disjunctie probleem prima in de context van ons zojuist ontwikkelde tweedeling (die van labellen en representeren) plaatsen; een foute toekenning van een symbool zou kunnen vallen in de categorie van een representatie. Anders gezegd: de oorzaak van een symbool-token dat ontstaat door foute toekenning (*windmolen-onder-omstandigheden*) ligt niet in de extensie van het symbool.

Dit werpt een nieuw licht op de zaak: blijkbaar behoren foute toepassingen van symbool-tokens tot dezelfde symboolcategorie als representaties; namelijk een token dat niet veroorzaakt wordt door iets in de extensie van het symbool. Dit lost het disjunctieprobleem overigens niet op; het is nog steeds niet duidelijk wanneer een token nou staat voor een juiste toekenning, of juist een foute, aangezien foute toekenningen samengenomen worden met representaties, en deze worden niet als fout gezien.

We hebben ook ons eerste probleem nog niet opgelost, namelijk: waarom betekent “molen” niet *molen-of-T*, maar *molen*? Hiervoor kunnen we kijken naar *causale afhankelijkheid*.

Sommige “molen”s zijn causaal afhankelijk van windmolens, en evenzo zijn sommige “molen”s causaal afhankelijk van molens. Maar er is een verschil in deze twee kwesties: de causale afhankelijkheid van “molen”s op windmolens is zelf causaal afhankelijk van “molen”s op molens op een manier dat de causale afhankelijkheid van “molen”s op molens dit niet is van de oorzakelijke afhankelijkheid van “windmolen”s op molens.

Het gebruik van “molen” om een molen aan te duiden hangt niet af van het gebruik van “molen” om een windmolen aan te duiden; je kunt een molen immers een “molen” noemen zonder ooit een windmolen te hebben gezien, laat staan hem te hebben verward met een molen. Maar andersom geldt dit niet. Deze relatie tussen labellende en representerende tokens van symbolen noemt Fodor *asymmetrische afhankelijkheid*.

Windmolen-veroorzaakte toepassingen van “molen” drukken de eigenschap *molen-of-windmolen* niet uit omdat ze asymmetrisch afhankelijk zijn van molen-veroorzaakte “molen” tokens. Hiermee is het disjunctieprobleem opgelost. Tokens van molen betekenen *molen* wanneer “molen”-tokens de informatie dragen dat ze veroorzaakt zijn door molens (labellende tokens); en de tokens van “molen” die dit *niet* doen (representerende tokens) asymmetrisch afhankelijk zijn van de tokens die dit wel doen. Merk op dat zowel representerende “molen”-tokens als incorrecte toekenningen van “molen” op windmolens asymmetrisch afhankelijk zijn van labellende tokens.

Fodor zijn oplossing

Samenvattend: we weten nu wat de relatie is tussen “overdragen van informatie” en betekenis, maar nog niet hoe we foute toepassingen van symbolen moeten onderscheiden van goede toepassingen. Fouten worden in deze theorie namelijk niet gezien als fouten, maar simpelweg als representaties, asymmetrisch afhankelijk van labellende tokens. We hebben dus een verhaal over fouten nodig.

Wat volgens Fodor belangrijk is om in te zien is dat we bij het fout toekennen van een symbool een *misrepresentatie* maken. Wanneer iemand een “molen”-token op een windmolen toepast, dan ziet hij de windmolen voor een molen aan, met andere woorden, de windmolen wordt aangezien als hebbende de eigenschap die “molen” uitdrukt; namelijk de

eigenschap om een molen te zijn. Waar we dus een verklaring voor dienen te vinden is hoe een misrepresentatie ontstaat; met andere woorden: hoe een symbool toepast wordt op een ding.

Als verklaring hiervoor komt Fodor met een functionalistische oplossing. Het toepassen van een symbool op een object heeft te maken met de neiging om op een bepaalde manier te handelen. Dus een toepassing van een symbool hangt af van de intentionele eigenschappen die op dat moment aan de orde zijn. Het is dus ons doel om deze intentionele eigenschappen (zoals geloven, willen, vermoeden) te naturaliseren, en hiervoor lenen functionalistische ideeën zich goed.

Fodor komt met verschillende mentale *doosjes* die gedefinieerd worden aan de hand van de verwijzing naar de causale rol van de symbolen die hij bevat. Dus een symbool is in het *geloven-dat* doosje wanneer bepaalde tokens ervan bepaalde oorzaken en gevolgen hebben. Een manier waarop een symbool (bijvoorbeeld “is een molen”) dan toegepast wordt op een molen is door een token van dit symbool in het *geloven-dat* doosje te hebben. Symbolen in deze doosjes kunnen ook causale relaties met elkaar hebben. Als “deze windmolen is een molen” en “molens zijn van hout gemaakt” zich in mijn *geloven-dat* doosje bevinden, dan doet “deze windmolen is van hout gemaakt” dat ook. Een causaal gevolg hiervan is dat ik naar de windmolen ga wanneer ik brandhout nodig heb.

Tenslotte verklaart Fodor hier foute toekenning ook mee; foute toekenning (dus een onwaar geloof in iets) leidt tot afgebroken handelingen, en deze leiden ertoe dat je niet krijgt wat je wilt. Het is dus een handeling die uiteindelijk bepaald of iets als waar of onwaar wordt aangenomen.

Functionalisme, materialisme en de geest

Nu we een duidelijk beeld hebben van Fodor zijn uitgangpositie, namelijk het functionalisme, kunnen we deze onderwerpen aan een analyse. Ons doel is namelijk te onderzoeken of Fodor zijn theorie ruimte biedt voor een materialistische theorie van de geest. Dat is niet geheel duidelijk. Het functionalisme heeft namelijk wel naturalisatie tot doel, het probeert de geest immers te verklaren tot iets met wat behulp van de natuurwetenschappen verder onderzocht kan worden, maar het maakt niet duidelijk *hoe* dit dan dient te gebeuren. Dit komt ook duidelijk naar voren in het artikel van Fodor: het lijkt alsof hij gelooft dat psychologische toestanden te analyseren zijn aan de hand van de oorzakelijke rol die ze spelen in het gedrag. Hij stelt namelijk dat een bepaald geloof in iets

leidt tot een *handeling*. De beste omschrijving van de reden waarom de verschillende intentionele expressie in hun goede doosjes komen lijkt te zijn dat dit gewoon *de loop der dingen* is. Net zoals de maan het eb en vloed veroorzaakt, zo veroorzaakt de waarneming van een molen het *geloof* dat er een molen is. Het lijkt verder niet relevant te zijn hoe zo'n functionele toestand nou precies gerealiseerd wordt, zolang het maar het patroon kan verklaren. Ik ben dus geneigd om te concluderen dat Fodor mentale gebeurtenissen niet volledig materialistisch kan verklaren, maar dat hij er wel ruimte voor biedt.

Een nieuw inzicht

Nu zal ik, in de zoektocht naar een naturalistische verklaring voor Fodor zijn theorie, het anomaal monisme van Donald Davidson onder de loep nemen, zoals hij dat beschrijft in zijn artikel "Mental Events"³. We zullen dus een verklaring moeten zoeken voor de intentionele doosjes van Fodor, en hoe deze op fysiek niveau te verklaren vallen.

Direct aan het begin van zijn artikel erkent Davidson dat mentale gebeurtenissen zoals waarnemen, onthouden en beslissingen zich blijven verzetten om genaturaliseerd te worden; dat wil zeggen: zich blijven verzetten om gevangen te worden in een wetmatige fysieke theorie. Dit is fijn, want dit deel ik, na het analyseren van Fodor, met hem. Laten we dit wat gedetailleerder te bekijken. Davidson beschrijft een contradictie over mentale gebeurtenissen, die ze ongrijpbaar maakt voor een naturalistische verklaring. Hij beschrijft deze contradictie door drie aannames te doen, die tezamen een tegenspraak vormen. Het doel van Davidson is dan om deze contradictie weg te werken. Ik zal deze aannames afzetten tegen de theorie van Fodor; mocht het blijken dat de functionalistische theorie van Fodor niet overeenkomt met deze aannames, dan is het *a priori* incorrect om Fodor als fundament te gebruiken.

De eerste aanname stelt dat sommige mentale gebeurtenissen causale wisselwerking hebben met fysieke (het Principe van Causale Wisselwerking). Stel dat iemand een schip laat zinken, dan hebben bepaalde mentale gebeurtenissen zoals waarnemingen, berekeningen, afwegingen en verandering in geloof hier een causale rol in gespeeld. Maar dit werkt ook de andere kant op: stel dat iemand een schip ziet naderen, dan heeft de waarneming van dit schip hem doen geloven dat er een schip nadert. Hier kunnen we een directe analogie trekken met het artikel van Fodor: stel dat ik een molen zie, dan heeft deze molen mij er toen aangezet om te geloven dat ik een molen zie. Dit

geloof heeft mij er daarna toe aangezet om de fysieke uitspraak "wat een mooie molen!" te doen.

Het tweede argument stelt dat causaliteit samengaat met een wet; gebeurtenissen gerelateerd aan oorzaak en gevolg vallen onder strenge deterministische wetten (het Principe van het Wetmatige Karakter van Causaliteit). Dit argument is ook te vinden in de tekst van Fodor, hij gebruikt namelijk causaliteit om het overdragen van informatie tussen symbolen te *naturaliseren*. Een impliciete aanname hierbij is dat causaliteit naturaliseert en dus wetmatig is. Hier moet ik nog wel een nuance aanbrengen; het feit dat Davidson vermeldt dat oorzaak en gevolg altijd wetmatig zijn, zegt nog niets over het vocabulaire waarin deze wet vermeld wordt. Maar over wetmatigheid later meer.

De laatste aanname stelt dat er geen strikt deterministische wetten bestaan waarmee mentale gebeurtenissen voorspeld en verklaard kunnen worden (het Principe van het Anomale van het Mentale). Dit komt niet in de tekst van Fodor terug, vooral omdat hij eindigt met een functionalistische beschrijving. Zoals we hebben gezien is deze beschrijving niet compleet en lijkt hij het toe te schrijven aan de *loop der dingen*. Met andere woorden: Fodor sluit deze aanname niet uit.

Tot zover geen problemen; we hebben geen tegenspraak gevonden tussen de theorie van Davidson en die van Fodor, en dus kunnen we die van Davidson nu wat grondiger gaan analyseren om te kijken of hij ons verder brengt.

De token-Identiteitstheorie

Er is misschien geen tegenspraak gevonden tussen de theorieën, maar in de aannames van Davidson huist welzeker een gigantische paradox: de eerste twee aannames, die van causale wisselwerking en die van het wetmatige karakter van causaliteit, suggereren samen dat op zijn minst enkele mentale gebeurtenissen verklaard kunnen worden aan de hand van wetten, terwijl het principe van het anomale van het mentale dit juist ontkent. Het doel van het artikel van Davidson is dan ook om deze drie principes met elkaar te verzoenen, en daarvoor is het nodig om eerst een beeld te krijgen wat mentale en fysieke gebeurtenissen zijn.

Davidson stelt dat het de mentale, of fysieke, beschrijving is die bepaalt wat een gebeurtenis mentaal of fysiek maakt. Daarnaast stelt hij dat gebeurtenissen concrete, onherhaalbare entiteiten zijn die op veel verschillende manieren beschreven kunnen worden. Bijvoorbeeld: de expressies 'het kopen van een fiets', 'het verkrijgen van een vervoersmiddel', 'het uitgeven van spaargeld' kunnen allen uitgekozen worden door

dezelfde gebeurtenis in verschillende termen. In het algemeen is Davidson behoorlijk sceptisch over de mogelijkheid om een duidelijk en algemene definitie van de klasse van mentale fenomenen te geven. Hij illustreert dit in zijn artikel aan de hand van drie voorbeelden waarin hij probeert om een duidelijk onderscheid te creëren tussen mentale en fysieke gebeurtenissen, maar steeds blijkt het dat er sprake is van een overlapping. Het mentale is dus niet zo makkelijk intuïtief te vangen, en niet makkelijk te onderscheiden van het fysieke.

Davidson wil een identiteitstheorie beschrijven die het bestaan van psychofysische wetten (wetten die het mentale met het fysieke verbinden) ontkent, omdat dit een cruciaal element is in zijn redenering (we zullen later zien waarom). Om dit te doen moet er eerst nieuw licht geworpen worden op de manier waarop er doorgaan met identiteitstheorieën omgegaan wordt. Voorgaande theorieën meenden namelijk dat de identiteit van mentale en fysieke gebeurtenissen afhangt van de ontdekking van wetten tussen mentale en fysieke eigenschappen. Deze theorieën meenden dus dat er empirisch bewijs nodig was die deze wetten ondersteunden. Davidson gaat juist uit van een identiteit zonder correlerende wetten, en dit standpunt noemt hij het anomaal monisme. Het anomaal monisme komt overeen met materialisme in de eis dat alle gebeurtenissen fysiek zijn, maar gelooft daarentegen niet dat alle mentale gebeurtenissen een puur fysiek uitleg hebben. Alhoewel deze positie het bestaan van psychofysische wetten ontkent, erkent hij wel de afhankelijkheid van mentale eigenschappen op fysieke eigenschappen, ook wel *superveniëntie* genoemd. Superveniëntie van het mentale op het fysieke laat zich als volgt beschrijven: wanneer twee gebeurtenissen al hun fysieke eigenschappen delen, dan zullen ze ook al hun mentale eigenschappen delen. Dit lijkt enigszins op reductionisme; wellicht zijn de soorten gebeurtenissen door wetten te reduceren. Maar Davidson verzekert ons dat dit niet zo is; waarheid in een formeel systeem is namelijk ook niet te reduceren tot syntactische eigenschappen, ondanks dat ze supervenieëren.

Het anomaal monisme gaat dus uit van een identiteit zonder correlerende wetten, dus we moeten nu aantonen dat er geen psychofysische wetten zijn. Dit is een van de lastige onderwerpen in Davidson zijn artikel, maar ik zal toch een poging doen om mijn interpretatie onder woorden te brengen.

Psychofysische wetten

We hebben al gezien dat een mentale beschrijving erg lastig te vangen is, dus laten we kijken hoe dit met een

fysieke beschrijving zit. Volgens Davidson is een fysieke theorie een gesloten systeem, dat gegarandeerd een unieke beschrijving geeft van elke fysieke gebeurtenis in een vocabulaire die vatbaar is voor een wet. Een fysieke beschrijving nadert langzaam de asymptoot van de waarheid, en de uiteindelijke 'perfect' wetenschap is de wetenschap van vandaag, maar dan zonder zijn fouten. Het belangrijkste om dan te realiseren is dat deze wetten de mogelijkheid bieden om zich te laten vangen in strikte natuurwetten. Davidson noemt zulke wetten (of *generalisaties*) *homonoom*; een generalisatie die verbeterd kan worden in hetzelfde vocabulaire als de originele generalisatie. Aan de andere kant zijn er generalisaties die ons het gevoel kunnen geven dat er een wetmatigheid in zit, maar dat deze wetmatigheid niet in hetzelfde vocabulaire gesteld kan worden; deze generalisaties heten *heteronoom*. Met andere woorden: een wetmatigheid kan alleen in het vocabulaire van een homonome generalisatie beschreven worden. Davidson stelt dat de generalisaties waarin mentale eigenschappen voorkomen alleen heteronoom kunnen zijn, niet homonoom, en dat er daarom geen strikte psychofysische wetten kunnen zijn.

Davidson stelt dat je het geloof van een persoon niet alleen kunt bepalen op basis van zijn verbaal gedrag; geloof is namelijk alleen te snappen wanneer het gezien wordt in het kader van die persoon zijn andere geloof, zijn hoop, zijn angsten, en de rest. Het is niet, zoals bij een homonome generalisatie, dat elke keer dat een wet gebruikt wordt, de theorie getest wordt en ervan afhankelijk is, maar eerder dat de inhoud van een propositionele houding afhangt van zijn plaats in het patroon van de andere propositionele houdingen. En het is juist omdat we geen coherent patroon kunnen ontdekken in de houdingen en acties van anderen, *dat we ze behandelen als personen*. Er kunnen dus geen psychofysische wetten bestaan door de ongelijksoortigheid van het mentale en het fysieke. Fysieke verandering wordt uitgelegd door wetten, en mentale gebeurtenissen worden verklaard door intenties tegen elkaar af te wegen.

Waar het dus op neerkomt is dat Davidson vindt dat het mentale en het fysieke ongelijksoortig zijn; en hiervoor geeft hij de verschillende manier waarop wij er waarheid in afleiden als reden.

Nu we begrijpen hoe Davidson het ontbreken van psychofysische wetten ontkent, volgt de afleiding van de identiteitstheorie hier vrij eenvoudig uit: wanneer een bepaalde fysieke gebeurtenis f_i een bepaalde mentale gebeurtenis m_i veroorzaakt, dan gaat dit samen met een strikte wet (let wel op: dit zegt dit niets over de beschrijving van deze wet; m.a.w. over het vocabulaire). Er is geen wet in de vorm $P_i \rightarrow M_i$,

omdat er geen psychofysische wetten bestaan, dus moet er een ander soort wet zijn die deze causale relatie oplost. m_i en p_i moeten eigenschappen bevatten die gevangen kunnen worden in een strikte wet; maar omdat we weten dat M_i niet zo'n soort eigenschap is, moet m_i een andere soort eigenschap hebben. Davidson concludeert nu dat deze eigenschap fysiek moet zijn, omdat alleen de fysieke wetenschappen een gesloten systeem met strikte wetten bevatten. Daarom moet elk oorzakelijk gerelateerde mentale gebeurtenis token-identiek zijn aan een fysieke gebeurtenis.

Het anomaal monisme gaat juist van de afwezigheid van zulke wetten uit om aan te tonen dat causale wisselwerking tussen mentale gebeurtenissen identiek moet zijn aan *specifieke* fysieke gebeurtenissen. Er is dus sprake van een token-identiteitstheorie, aangezien een type-identiteitstheorie zou duiden op overeenkomstige *soorten*, maar wanneer de identiteit bestaat uit soorten van gebeurtenissen dan neemt de theorie correlerende *wetten* aan.

Functionalisme en Anomaal Monisme

Het conceptueel kader dat Davidson van het mentale schetst, vertoont erg veel overeenkomsten met de beschrijving die Fodor geeft van zijn theorie. Davidson ziet het mentale als een kader waarin propositionele houdingen elkaar beïnvloeden, en waarbij een intentie pas begrepen kan worden in het gehele kader, waarbij rekening gehouden wordt met de rol van andere intenties. Mentale gebeurtenissen kunnen dus causaal

van elkaar afhankelijk zijn, en ze zijn altijd⁴ oorzaak of gevolg van een fysieke gebeurtenis. Fodor maakte in zijn artikel een functionalistische opdeling van intenties, die elkaar ook causaal konden beïnvloeden.

Wat dit betreft is er dus een duidelijke overeenkomst. Maar er zit wél een verschil in de manier waarop het mentale in beide theorieën verklaard wordt. Het lijkt erop dat Fodor de inputs, de doosjes en de outputs als geheel ziet als verklaring voor het mentale, terwijl Davidson onze rationaliteit als verklaring geeft.

Dit is erg lastig, omdat het lijkt dat deze twee visies niet met elkaar te lijmen zijn. Ik zal dan ook niet proberen om dit probleem op te lossen, ik neem de theorie van Davidson over omdat hij me simpelweg aannemelijker lijkt. Laat ik me nu richten op het kernpunt van dit essay: *is met de theorie van Fodor een materialistische theorie van de geest nog wel mogelijk?*

Als we bedenken dat Davidson meent dat elke mentale gebeurtenis gelijk is aan een specifieke fysieke gebeurtenis, dan lijkt het alsof we deze vraag kunnen beantwoorden met een *ja*. Maar Davidson kan ook gezien worden als een dualist, omdat hij het mentale en het fysieke als fundamenteel anders beschouwt. Het is echter zo dat dit komt doordat ons *taalgebruik* fundamenteel anders is; mentale taal is niet in fysieke taal te vertalen, omdat er geen wetten zijn die ons daarbij helpen. Het dualisme zit dus op het niveau van ons taalgebruik. Ik ben het met Davidson eens, het mentale is niet te reduceren tot het fysieke. Daarom is mijn antwoord: er is geen materialistische theorie van de geest mogelijk.

Voetnoten

1. Ik wilde met een korte, krachtige zin beginnen. Het is geen revolutionair, of vernieuwend essay, maar informatief is het wél.
2. Jerry A. Fodor, Information and Representation, from P.Hanson (ed.), *Information, Language and Cognition*, Vancouver Studies in Cognitive Science, vol. 1. OUP Inc, 1990, pp. 175-90
3. Donald Davidson, Mental Events, from L. Foster and J. Swanson (eds), *Experience and Theory*, Duckworth, 1970, pp. 79-101.
4. Davidson toont dit overigens niet in zijn artikel aan. Dit wordt wel besproken in een ander artikel door Davidson: "Actions, Reasons and Causes".